

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

**BIZKAIKO
ESPERIENTZIA
GELAK
AULAS DE LA
EXPERIENCIA
DE BIZKAIA**

IRAKASGAIAREN TITULUA/ TÍTULO ASIGNATURA: **LOS OTROS CAMINOS
HACIA LA HISTORIA: LA CIUDAD OCCIDENTAL**

Irakaslea/Profesor/a: **Jose Maria Beascochea Gangoiti**

Ikasgaiaren azalpena/Descripción de la asignatura

Mundu hiritarra, hiriak, mendebaldeko kulturaren eragile pribilegiatua izan da (eta da), sorkuntza ukigarriak eta ukigaitzak barne hartuko lituzkeen tresna. Historialariak garai garaikideraino iristen diren mendebaldeko prozesu anitzen laburpena aurkituko du hiri horietan. Hiri materialaz (planoak, kaleak, tenpluak...) zein hark katalizatzen eta mundu osoan zabaltzen dituen bizimoduez ari gara.

Horrela, hiriak Historiarako Bidea profil anitzarekin markatzen du: aldaketa historikoaren eragile kolektibo gisa, aldaketa horren produktu material gisa eta aldaketa hori betikotzen duen giro sozial eta intelektual gisa.

Gaitasunak/Competencias

1. Bilakaera historikoaren, bereziki Europako bilakaera historikoaren, ildo nagusiak baloratzea eta azaltzea, hiria eta horrek mendebaldean duen eginkizuna funtsezko ardatz gisa hartuta.
2. Hiri morfologiaren eta horiek sortu zituzten errealitate politiko, sozial eta ekonomikoen arteko erlazioak aztertzea eta interpretatzea, dokumentu historikoen bidez: testuak, grafikoak, irudiak eta mapak.
3. Mundu hiritarrari lotutako gai jakin bati buruzko ikerketa lan bat planteatzea, bibliografia espezializatua eta iturri inprimatuak erabilia.

Edukiak/Contenidos

0. Sarrera: hiriaren kontzeptua eta hiri historia
1. Hirien sorreratik hiri klasikora: Grezia eta Erroma.
2. Mundu hiritar klasikoaren krisia. Europaz bestelako aukerak: Bizantzio, islama, Ekialdea
3. Erdi Aroko hiriak Europan
4. Hiriak Aro Modernoan: merkatua, estatuak eta kolonizazioa
5. Industriaren eta kapitalismoaren hiriak (XIX. eta XX. mendeak)
6. Mendebaldeko hiritik metropoli modernora

Metodologia/ Metodología

Eskola magistralen bidezko aurkezpenetan oinarritzen da metodologia, baina irakaskuntza sistemako oinarritzeko bi gaitan zehaztuta:

- Zentzu praktiko sendoa, aurkezpenen eta ikasleekiko elkar eraginaren bidez.
- Material grafiko eta ikus-entzunezko material ugariaren presentzia etengabea (irudiak, estekak, web baliabideak, testuak eta dokumentalen zatiak).

Horren osagarri, gidatutako irteera laburrak egiten dira Bilbon barrena, adibidez, Erdi Aroko jatorriko ingurunean barrena (Zazpikaleak) eta, aukera izanez gero, hurbileko beste eremu batzuetan barrena.

Beren aukerako tutoretzapeko lan monografikoak egiteko aukera ere eskaintzen zaie ikasleei.

EGela plataforma ezinbesteko tresna da, bertara igoko dira ikastaroko material guztiak, baita eskoletako aurkezpenen laburpenak ere.

Ebaluazio sistema/ Sistema de evaluación

Esperientzia Geletako hautazko irakasgaietan amankomuna dena, bertaratzea. Horrekin batera, kontuan hartuko da parte hartzea eta irakaslearekin adostutako borondatezko lanak egitea.

Bibliografía/Bibliografía

- Benevolo, Leonardo, La ciudad europea, Bartzelona, 1993.
- Bonet Correa, A. La ciudad del futuro, Madril, Instituto de España, 2009.
- Braunfels, Wolfgang. Urbanismo Occidental. Madril: Alianza, 1983.
- Brown, Peter. El mundo de la Antigüedad tardía. De Marco Aurelio a Mahoma. Bartzelona, Taurus, 2021 (orig.1971).
- Cámara Muñoz, A., & Gómez López, C. La imagen de la ciudad en la Edad Moderna. Editorial Universitaria Ramon Areces / UNED, 2011.
- Capel, H.,. La morfología de las ciudades. (3 liburuki) Bartzelona, Ediciones del Serbal, 2002, 2005 y 2013.
- Chueca Goitia, F. Breve historia del urbanismo. Madril: Alianza, 1968.
- De Solà-Morales i Rubió, Manuel, Las formas del crecimiento urbano, Bartzelona: UPC, 1997.
- Delfante, Charles, Gran Historia de la ciudad. De Mesopotamia a Estados Unidos, Madril: Abada, 2006.
- Delgado, C., et al. (arg.), Historiografía sobre tipos y características históricas, artísticas y geográficas de las ciudades y pueblos de España, Ediciones TGD, Santander, 2009.
- Der Woude, A.; De Vries, J eta Hayami, A. (arg.) Urbanization in History. A Process of Dynamic Interactions, Oxford, Clarendon Press, 1990.
- Ewen, S. What is Urban History? Oxford, Polity Press, 2015.
- Gravagnulo, B. Historia del urbanismo en Europa, 1750-1960. Madril, 1998.
- Guardia, M. , Monclus, F.J. eta Oyon, J.L., Atlas histórico de ciudades europeas. Península Ibérica, Centre de Cultura Contemporànea de Barcelona/Salvat, Bartzelona, 1994
- Hall, P. Ciudades del mañana. Historia del urbanismo en el siglo XX. Bartzelona: Serval, 1996.
- Harvey, D. Urbanismo y desigualdad social. Madril: Siglo XXI, 1971.
- Johnson, S. El mapa fantasma (La epidemia que cambio la ciencia, las ciudades y el mundo moderno). Capitán Swing Liburuak. 2020.
- Kotkin, Joel , La ciudad. Una historia global, Bartzelona: Debate, 2006.
- Lawton, R, ed. The Rise and Fall of Great Cities. Aspects of Urbanitation in the Western World. Londres: Belhaven Press, 1989.
- Lees, Andrew. The City. A World History. New York: Oxford University Press, 2015.

- LeGates, Richard T., eta Frederic Stout, (art.). *The City Reader*. Londres, Routledge, 2000.
- McEvedy, C. *Cities of the Classical World. An Atlas and Gazetteer of 120 Centres of Ancient Civilization*: Allen Lane, 2011.
- Mínguez, V., & Rodríguez, I. *Las ciudades del absolutismo. Arte, urbanismo y magnificencia en Europa y América durante los siglos XV-XVIII*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I, 2006.
- Montero Vallejo, M. *Historia del urbanismo en España*, Madril, Cátedra. (lib.), 1996.
- Morris, A. E. J. *Historia de la forma urbana: desde sus orígenes hasta la revolución industrial*, Bartzelona, Ed. Gustavo Gili, 1991.
- Pinol, J-L. (zuz.) *Historia de la Europa Urbana*. Valencia, Universidad de Valencia. (6 lib.), 2010-2012.
- Rodger, Richard (Ed.), *European Urban History*, Londres, 1993
- Romero, J. L. *La ciudad occidental. Culturas urbanas en Europa y América*. Buenos Aires: Siglo XXI Editora Iberoamericana, S.A., 2009.
- Sellier, J. *Atlas de los pueblos de Europa occidental*, Bartzelona, Paidós, 2006.
- Sica, P. *Historia del urbanismo. (El siglo XVIII. El siglo XIX. El siglo XX)*, Madril: I.E.A.L., 1981.
- Terán, F. de. *Historia del urbanismo en España. III Lib: XIX eta XX Mendea*. Madril: 1999.
- Vries, J. De. *La urbanización de Europa, 1500-1800*, Bartzelona, Crítica, 1987.
- VVAA. "Siglo y medio de urbanismo en España" (monografikoa), en *Ciudad y Territorio/ Estudios Territoriales*, 107-108, 1996.
- Whitehand, J. W. R. *The making of the urban landscape*. Oxford: Blackwell, 1992.
- Whitfield, Peter, *Cities of the World. A History in Maps*, London: British Library, 2005.
- Wilson, Ben. *Metrópolis: Una historia de la ciudad, el mayor invento de la humanidad*. Madril, Debate, 2022.